

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ψυχολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ3509	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχοπαθολογία Παιδιού και Εφήβου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Αναπτυξιακή Ψυχολογία I & II, Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Με προσωπική μελέτη και εξετάσεις στα Αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	TBA		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Το συγκεκριμένο μάθημα στοχεύει να εισαγάγει τις/τους φοιτήτριες/ές στις θεωρητικές βάσεις και τις εφαρμογές της ψυχοπαθολογίας για τους πληθυσμούς των παιδιών και των εφήβων. Υιοθετώντας μία αναπτυξιακή οπτική και αξιοποιώντας τις μεθοδολογίες των διαλέξεων, κλινικών παραδειγμάτων και video, οι φοιτήτριες/ές θα ευαισθητοποιηθούν στις κυριότερες διαταραχές τής παιδικής και εφηβικής ηλικίας, τους τρόπους διάγνωσης και αξιολόγησης, καθώς επίσης και σε βασικές μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης. Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος, αναμένεται ότι οι φοιτήτριες/ές θα είναι σε θέση να:</p> <p>Κατανόηση και Ερμηνεία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τη χρήση των ταξινομικών συστημάτων, όπως το DSM-5, για τη διάγνωση των ψυχικών διαταραχών, καθώς επίσης και τη διαφορά μεταξύ διάγνωσης και διατύπωσης περίπτωσης.
--

- Αναγνωρίζουν τις βασικές διαταραχές και δυσκολίες της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων των νευροαναπτυξιακών διαταραχών, των αγχωδών διαταραχών και των διαταραχών της διάθεσης.

Σύνθεση και Κριτική Σκέψη:

- Αντιλαμβάνονται τη σχέση μεταξύ αναπτυξιακών διεργασιών και ψυχοπαθολογίας στα παιδιά και εφήβους.
- Εφαρμόζουν δεξιότητες κριτικής σκέψης στη διατύπωση περιπτώσεων και τη λήψη κλινικών αποφάσεων για ψυχολογική παρέμβαση.

Πρακτικές Δεξιότητες:

- Γνωρίζουν βασικές μεθόδους ψυχολογικής αξιολόγησης, όπως οι συνεντεύξεις, οι προβολικές δοκιμασίες και οι αυτοαναφορές.
- Γνωρίζουν σε βασικό επίπεδο κάποιες από τις παρεμβάσεις εκλογής για την πρόληψη και αντιμετώπιση των διαφόρων διαταραχών και δυσκολιών των παιδιών και εφήβων.

Ερευνητικές Ικανότητες:

- Εντοπίζουν και να αξιολογούν δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με την επιδημιολογία, τους παράγοντες προστασίας και κινδύνου και την αντιμετώπιση της παιδικής και εφηβικής ψυχοπαθολογίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών: **Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].**

Εβδομάδα 1^η: Εισαγωγή στην Ψυχοπαθολογία της Παιδικής και Εφηβικής Ηλικίας [1, 2, 3]

- Περίγραμμα μαθήματος, περιγραφή μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης
- Η εξελικτική προσέγγιση στην ψυχοπαθολογία και η φυσιολογική ανάπτυξη

Εβδομάδα 2^η: Ταξινομικά συστήματα, διάγνωση και διατύπωση περίπτωσης [1,2,3,5]

- Ταξινομική προσέγγιση: DSM-5 και ICD-11
- Πολυπαραγοντική στατιστική προσέγγιση
- Διατύπωση περίπτωσης: Η μέθοδος των 5P

Εβδομάδα 3^η: Ψυχολογική αξιολόγηση [1, 2, 3, 4, 5]

- Η διαδικασία της αξιολόγησης
- Γνωστικές δοκιμασίες
- Δοκιμασίες επιτεύγματος
- Νευροψυχολογική αξιολόγηση
- Κοινωνικο-συναισθηματική αξιολόγηση
- Προβολικές τεχνικές

Εβδομάδα 4^η: Διαταραχή αυτιστικού φάσματος [1, 2, 3, 4, 5]

- Διαγνωστικά κριτήρια
- Επιδημιολογικά στοιχεία και αιτιολογία
- Αξιολόγηση
- Παρέμβαση
- Σύνδρομο Asperger

Εβδομάδα 5^η: Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητας [1, 2, 3, 4, 5]

- Διαγνωστικά κριτήρια
- Επιδημιολογικά στοιχεία και αιτιολογία
- Αξιολόγηση
- Παρέμβαση

Εβδομάδα 6^η: Νοητική αναπηρία/ Νοητική αναπτυξιακή διαταραχή [1, 2, 3, 4, 5]

- Ορισμός και ιστορική αναδρομή
- Χαρακτηριστικά και επιπολασμός
- Αιτιολογία και επιμέρους τύποι
- Αξιολόγηση
- Παρέμβαση

Εβδομάδα 7^η: Αγχώδεις διαταραχές και ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή [1,2,3,4,5]

- Αγχώδεις διαταραχές: Είδη, επιπολασμός, αιτιολογία, αξιολόγηση και παρέμβαση
- Ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή

Εβδομάδα 8^η: Διαταραχές διάθεσης, αυτοκτονικότητα και μη αυτοκτονικός αυτοτραυματισμός [1, 2, 3, 4, 5]

- Καταθλιπτικές διαταραχές
- Διπολικές διαταραχές
- Αυτοκτονικότητα και μη αυτοκτονικός αυτό-τραυματισμός

Εβδομάδα 9^η: Ψύχωση και φάσμα της σχιζοφρένειας [1, 2, 3, 4, 5]

- Σχιζοφρένεια: Διαγνωστικά κριτήρια, επιπολασμός, αιτιολογία, αξιολόγηση και παρέμβαση
- Άλλες ψυχωτικές διαταραχές

Εβδομάδα 10^η: Παιδική κακοποίηση και παραμέληση. Διαταραχές συνδεδεμένες με τραύμα [1, 2, 3, 4, 5]

- Μορφές παιδικής κακοποίησης και παραμέλησης
- Διαταραχές προσαρμογής
- Διαταραχές τραυματικής προσκόλλησης
- Διαταραχή μετατραυματικού στρες
- Πρόληψη και παρέμβαση στο παιδικό τραύμα

Εβδομάδα 11^η: Διαταραχές στην πρόσληψη τροφής και χρήση ουσιών [1, 2, 3, 4, 5]

- Διαταραχές πρόσληψης τροφής: Ψυχογενής ανορεξία, ψυχογενής βουλιμία, διαταραχή υπερφαγίας
- Χρήση ουσιών: Ορισμός και χαρακτηριστικά. Αιτιολογία, παράγοντες κινδύνου και προστασίας. Πρόληψη και παρέμβαση

Εβδομάδα 12^η: Παρέμβαση και πρόληψη προβλημάτων ψυχικής υγείας [1, 2, 3, 4, 5]

- Αναπτυξιακά θέματα στη θεραπεία και την παρέμβαση
- Εμπειρικά τεκμηριωμένες θεραπείες
- Πρόληψη: Πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής

Εβδομάδα 13^η: Σύνοψη και παρουσίαση εργασιών [2, 4, 5]

- Συλλογικός αναστοχασμός
- Επίλυση αποριών
- Παρουσίαση προαιρετικών εργασιών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Στην τάξη (Πρόσωπο με πρόσωπο)																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-Learn																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</th> <th>ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39 (13 διαλέξεις X 3 ώρες)</td> <td>1,56</td> </tr> <tr> <td>Προετοιμασία για την Τελική Εξέταση</td> <td>59</td> <td>3,36</td> </tr> <tr> <td>Συμμετοχή στην Τελική Εξέταση</td> <td>2</td> <td>0,08</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td>100</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS	Διαλέξεις	39 (13 διαλέξεις X 3 ώρες)	1,56	Προετοιμασία για την Τελική Εξέταση	59	3,36	Συμμετοχή στην Τελική Εξέταση	2	0,08	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	100	4		
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS																
Διαλέξεις	39 (13 διαλέξεις X 3 ώρες)	1,56																
Προετοιμασία για την Τελική Εξέταση	59	3,36																
Συμμετοχή στην Τελική Εξέταση	2	0,08																
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	100	4																
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στα Ελληνικά. Για τους φοιτητές Erasmus, στα Αγγλικά.</p> <p>A. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου που θα περιλαμβάνει ερωτήσεις σωστού/λάθους, πολλαπλών επιλογών και σύντομης απάντησης. Επίσης, ερωτήσεις ανάπτυξης βασισμένες σε κλινικό περιστατικό που θα δοθεί.</p>																	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

B. Προαιρετική εργασία (max bonus 2 βαθμών): Ομαδική προφορική παρουσίαση σε θέμα που θα δοθεί από τον διδάσκοντα

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed., text rev.). <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425787>

Cicchetti, D., & Cohen, D. J. (Eds.). (2006). *Developmental psychopathology: Risk, disorder, and adaptation* (2nd ed.). John Wiley & Sons, Inc.

Hilt, R. J., & Nussbaum, A. M. (2024). *DSM-5 Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων: Πρακτικός οδηγός*. Κωνσταντάρας Ιατρικές Εκδόσεις.

Kring, M. A., & Johnson L. S. (2023). *Ψυχοπαθολογία. Η επιστήμη και η αντιμετώπιση των ψυχολογικών διαταραχών*. Gutenberg.

Σταλίκας, Α., Τριλίβα, Σ., & Ρούσση, Π. (2012). Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Πεδίο.

Wenar, C., & Kerig, K. P. (2008). *Εξελικτική ψυχοπαθολογία: από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία*. Gutenberg.

Wilmshurt, L. (2021). *Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία*. Gutenberg.

- Επιλεγμένα άρθρα από επιστημονικά περιοδικά, όπως: Research on Child and Adolescent Psychopathology, European Child & Adolescent Psychiatry, Journal of Child Psychology and Psychiatry, Child Psychiatry & Human Development, Clinical Child Psychology and Psychiatry, Journal of the American Academy of Child Psychiatry, Journal of Child & Adolescent Mental Health